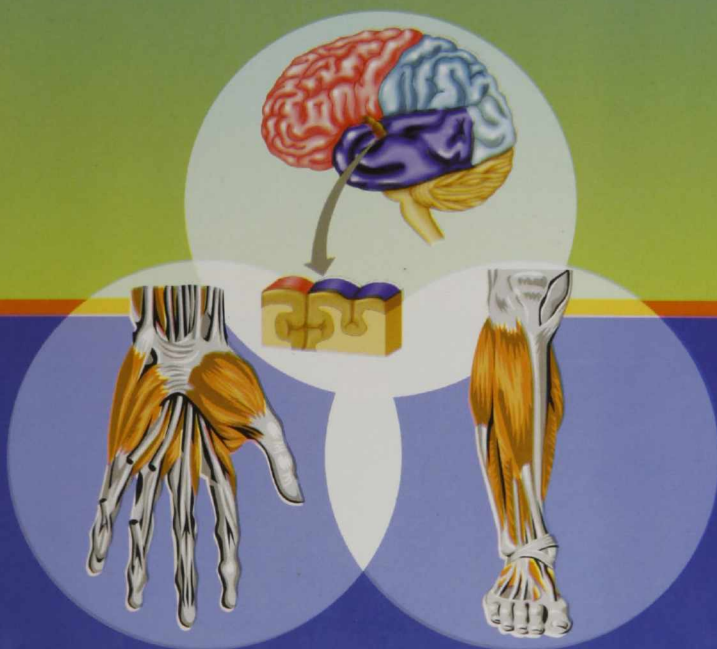

GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG HỆ VẬN ĐỘNG VÀ HỆ THẦN KINH

(DÙNG CHO ĐÀO TẠO CAO ĐẲNG VẬT LÝ TRỊ LIỆU/PHỤC HỒI CHỨC NĂNG)

Chủ biên: ThS. BSCK I. LÊ QUANG KHANH
PGS. TS. HOÀNG NGỌC CHƯƠNG

6
3

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LỜI GIỚI THIỆU

Thực hiện một số điều của Luật Giáo dục, Bộ Giáo dục & Đào tạo và Bộ Y tế đã ban hành chương trình khung đào tạo Cao đẳng Kỹ thuật y học, chuyên ngành Vật lý trị liệu/Phục hồi chức năng. Bộ Y tế tổ chức biên soạn tài liệu dạy–học các môn cơ sở và chuyên môn theo chương trình trên nhằm từng bước xây dựng bộ sách chuẩn trong công tác đào tạo nhân lực y tế.

Sách *Giải phẫu chức năng hệ Vận động và hệ Thần kinh* được biên soạn dựa trên chương trình giáo dục của Trường Cao đẳng Kỹ thuật Y tế II – Bộ Y tế trên cơ sở chương trình khung đã được phê duyệt. Sách được các nhà giáo giàu kinh nghiệm và tâm huyết với công tác đào tạo biên soạn theo phương châm: Kiến thức cơ bản, hệ thống; nội dung chính xác, khoa học; cập nhật các tiến bộ khoa học, kỹ thuật hiện đại và thực tiễn Việt Nam.

Sách *Giải phẫu chức năng hệ Vận động và hệ Thần kinh* đã được Hội đồng chuyên môn thẩm định sách và tài liệu dạy–học chuyên ngành Vật lý trị liệu/Phục hồi chức năng của Bộ Y tế thẩm định năm 2010. Bộ Y tế quyết định ban hành làm tài liệu dạy – học chính thức của Ngành trong giai đoạn hiện nay. Trong thời gian từ ba đến năm năm, sách phải được chỉnh lý, bổ sung và cập nhật.

Bộ Y tế xin chân thành cảm ơn các tác giả và Hội đồng chuyên môn thẩm định đã dành nhiều công sức hoàn thành cuốn sách; Cảm ơn PGS.TS. Cao Minh Châu và TS. Phạm Thị Nhuyên đã đọc và phản biện để cuốn sách được hoàn chỉnh kịp thời phục vụ cho công tác đào tạo nhân lực y tế.

Vì lần đầu xuất bản, chúng tôi mong nhận được ý kiến đóng góp của đồng nghiệp, các bạn sinh viên và các độc giả để lần tái bản sau sách được hoàn chỉnh hơn.

VỤ KHOA HỌC VÀ ĐÀO TẠO – BỘ Y TẾ

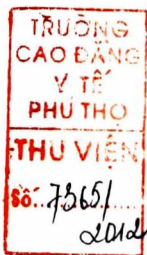
BỘ Y TẾ

GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG
HỆ VẬN ĐỘNG VÀ HỆ THẦN KINH

(DÙNG CHO ĐÀO TẠO CAO ĐẲNG VẬT LÝ TRỊ LIỆU/PHỤC HỒI CHỨC NĂNG)

MÃ SỐ: CK10.Z.02

(Tái bản lần thứ nhất)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LỜI NÓI ĐẦU

Những kiến thức về Giải phẫu chức năng hệ Vận động và hệ Thần kinh là những kiến thức cơ bản mà sinh viên Cao đẳng Kỹ thuật y học, chuyên ngành Vật lý trị liệu / Phục hồi chức năng cần phải học và hiểu rõ. Những kiến thức này sẽ là nền tảng cho các kỹ thuật Lượng giá chức năng hệ Vận động như Đo khớp, Thử cơ bằng tay, Đo chiều dài và chu vi chi mà các sinh viên Vật lý trị liệu/Phục hồi chức năng phải thực hiện thành thạo.

Được sự chỉ đạo của Vụ Khoa học và đào tạo – Bộ Y tế và sự giúp đỡ của Ban Giám hiệu nhà trường, Phòng Đào tạo, phòng Nghiên cứu khoa học và Hợp tác quốc tế của trường Cao đẳng Kỹ thuật y tế II, Bộ môn Phục hồi chức năng biên soạn cuốn *Giải phẫu chức năng Hệ Vận động và Hệ Thần kinh* làm tài liệu giảng dạy cho đối tượng là sinh viên Vật lý trị liệu/Phục hồi chức năng. Sách gồm 30 tiết với các chủ đề và số tiết đã được thống nhất ở Hội nghị Khoa học và Đào tạo của nhà trường.

Trong cuốn sách này, chúng tôi chỉ đề cập những phần quan trọng nhất, những gì liên quan đến sự vận động của con người. Môn học này là cơ sở để học tập các kỹ thuật lượng giá chức năng như thử sức mạnh cơ, đo tầm vận động khớp, phân tích dáng đi v.v... Đối với phần giải phẫu chức năng hệ thần kinh, chúng tôi chỉ đề cập những kiến thức cơ bản nhất vì hệ thần kinh là một trong những chương khó, không những về mặt sinh lý học mà còn cả về mặt giải phẫu học. Ngoài ra, chúng tôi có chú thích bằng tiếng nước ngoài một số từ chuyên môn, nhằm giúp cho sinh viên có thể tham khảo thêm sách ngoại ngữ.

Vì lần đầu xuất bản, mặc dù đã rất cố gắng nhưng chắc chắn còn nhiều thiếu sót, mong được các bạn đồng nghiệp trong và ngoài ngành đóng góp ý kiến xây dựng để lần tái bản sau sách được hoàn chỉnh hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Đà Nẵng, tháng 5 năm 2010

Thay mặt Ban biên soạn

Hiệu trưởng

PGS. TS. HOÀNG NGỌC CHƯƠNG

Chỉ đạo biên soạn:

VỤ KHOA HỌC VÀ ĐÀO TẠO – BỘ Y TẾ

Đồng chủ biên:

ThS. BSCK I. LÊ QUANG KHANH

PGS. TS. HOÀNG NGỌC CHƯƠNG

Những người biên soạn:

ThS. BSCK I. LÊ QUANG KHANH

PGS. TS. HOÀNG NGỌC CHƯƠNG

ThS. BS. CAO THỊ BÍCH THỦY

ThS. BS. CAO HOÀNG TÂM PHÚC

Tham gia tổ chức bản thảo:

ThS. PHÍ VĂN THÂM

TS. NGUYỄN MẠNH PHA

MỤC LỤC

Lời giới thiệu	3
Lời nói đầu	5
Mục lục	7
Khung chương trình giảng dạy	8

PHẦN I. SINH CƠ HỌC

Bài 1. Vận động học	9
Bài 2. Sinh cơ học	27
Bài 3. Phân tích dáng đi	38

PHẦN II. GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG CHI TRÊN

Bài 4. Giải phẫu chức năng vai và cánh tay	54
Bài 5. Giải phẫu chức năng khuỷu và cẳng tay	71
Bài 6. Giải phẫu chức năng bàn tay	82

PHẦN III. GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG CHI DƯỚI

Bài 7. Giải phẫu chức năng khớp hông và đùi	102
Bài 8. Giải phẫu chức năng khớp gối và cẳng chân	121
Bài 9. Giải phẫu chức năng bàn chân	130

PHẦN IV. GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG THÂN MÌNH VÀ ĐẦU MẶT

Bài 10. Giải phẫu chức năng thân mình	146
Bài 11. Giải phẫu chức năng đầu mặt	161

PHẦN V. GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG HỆ THẦN KINH

Dại cương	166
Bài 12. Hệ thần kinh trung ương	168
Bài 13. Hệ thần kinh ngoại biên	183
Đáp án	199
Tài liệu tham khảo	202

**KHUNG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO
KỸ THUẬT VIÊN VẬT LÝ TRỊ LIỆU/PHỤC HỒI CHỨC NĂNG**

MÔN HỌC: GIẢI PHẪU CHỨC NĂNG HỆ VẬN ĐỘNG VÀ HỆ THẦN KINH

MỤC TIÊU

1. Giải thích những khái niệm cơ bản về vận động học.
2. Giải thích những khái niệm cơ bản về động lực học.
3. Phân tích các yếu tố của một dáng đi bình thường.
4. Giải thích chức năng của từng cơ chủ vận trong các cử động.
5. Mô tả khái quát hình thể ngoài và cấu trúc bên trong của hệ thần kinh.
6. Trình bày những dấu hiệu khi bị tổn thương hệ thần kinh trung ương và hệ thần kinh ngoại biên.

NỘI DUNG

TT	Chủ đề / bài học	Số tiết		
		TS	LT	TH
Sinh cơ học				
1	Vận động học	2	2	0
2	Sinh cơ học	3	3	0
3	Phân tích dáng đi	11	3	8
Giải phẫu chức năng chi trên				
4	Giải phẫu chức năng vai và cánh tay	12	4	8
5	Giải phẫu chức năng khuỷu và cẳng tay	7	1	6
6	Giải phẫu chức năng bàn tay	8	2	6
Giải phẫu chức năng chi dưới				
7	Giải phẫu chức năng khớp hông và đùi	10	2	8
8	Giải phẫu chức năng khớp gối và cẳng chân	5	1	4
9	Giải phẫu chức năng bàn chân	8	2	6
Giải phẫu chức năng thân mình và đầu mặt				
10	Giải phẫu chức năng thân mình	5	2	3
11	Giải phẫu chức năng đầu mặt – các cơ nét mặt	5	2	3
Giải phẫu chức năng hệ thần kinh				
12	Đại cương Hệ thần kinh trung ương	7	3	4
13	Hệ thần kinh ngoại biên	7	3	4
Tổng cộng		90	30	60